

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Рада молодих учених Університету Ушинського

Історико-філологічний факультет

Кафедра всесвітньої історії та методики її навчання

«ІСТОРИЧНА НАУКА В УМОВАХ ВІЙНИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ»

25 квітня 2025 року

Збірник матеріалів

Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

Одеса

УДК 930.2 + 930.85 + 94
I-90

DOI: <https://doi.org/10.24195/978-617-7790-55-5-2025>

*Рекомендовано вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №17 від 26 червня 2025 р.)*

Рецензенти:

Гончарук Т. Г. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Атаманюк З. М. – доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Історична наука в умовах війни очима здобувачів вищої освіти та молодих І-90 учених : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2025. 117 с.

ISBN 978-617-7790-55-5

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої дослідженню наступних концептуальних питань сучасної історичної науки: методологія та історіографія історичних досліджень, головні аспекти розвитку суспільств Стародавнього світу та Середніх віків, проблеми Нової та Новітньої історії, концепт історичної пам'яті в умовах війни, історія міжнародних відносин, історія військової справи.

Матеріали, подані у збірнику будуть корисними для науковців, освітян та всіх хто прагне вдосконалити освітній процес та сприяти розвитку сучасної історичної науки.

УДК 930.2 + 930.85 + 94

Рибак О. В. Евакуація британських та французьких військ з Дюнкерка (1940 р.)	53
--	----

Концепт історичної пам'яті в умовах війни

Маціборко Є. О. Трансформація історичної пам'яті Греції під час боротьби за незалежність	58
Окорокова В. В. Memory as a social phenomenon in the history of Paul Ricoeur	64

Історія міжнародних відносин

Малога О. А. Зовнішньополітична стратегія Данії в епоху наполеонівських війн (1799-1814)	69
Руденко А. О. Причини Індонезійсько-Пакистанського конфлікту	75
Набока О. В., Черкащенко О. О. Політика США у корейській державі Чосон під час японсько-китайської війни 1894 – 1895 рр.	78
Яворська Т. В. The Expression of Confucian Ideology in China's Foreign Policy	83

Історія військової справи

Атмажов О. Ю. Армія держави Чосон	88
Сотніченко О.В. Розвиток артилерії в армії Наполеона (1799-1815)	97
Ткаченко В. В. Використання бойових слонів у військовій тактиці на території Стародавнього Сходу	101
Янак Д. Важкі танки Вермахту	105
Інформація про авторів	112

3. Golding C. Amphibians at heart : the battle of Copenhagen (1807), the Walcheren expedition, and the war against Napoleon. *Society for Army Historical Research*. Vol. 90, No. 363, 2012. P. 167-188.

4. Aagesen A. The Copengagen district and its population. *Geografisk Tidsskrift*, 1960. 213 p.

5. Andersen H. Godfather's Picture-Book. 1868. 14 p.
URL: <https://www.epedagogia.com.br/materialbibliotecaonline/1985Godfathers-Picture-Book.pdf>.

6. Zerlang M. Orientalism and modernity: Tivoli in Copenhagen Nineteenth-Century Contexts. 1997. P. 81-110.

Руденко А. О.

Причини Індо-Пакистанського конфлікту

В історії конфліктів Індо-Пакистанський посідає особливе місце, оскільки має низку особливостей характерних для цього регіону: центральним питанням конфлікту досі є суперечка щодо належності регіону Джамму та Кашмір, а також деякі інші територіальні суперечки; наявність серії збройних зіткнень між країнами у другій половині ХХ століття що вказує на постійну напруженість (останні десятиліття характеризуються безперервною конфронтацією на кордоні. Сторони регулярно обстрілюють прикордонні райони противника, що призводить до жертв серед військового персоналу та мирного населення, а також обмінюються взаємними звинуваченнями; 2003 р.); ядерна складова є важливим чинником відносин між країнами; має вплив на регіональну та міжнародну безпеку тощо.

По суті еволюція двосторонніх взаємин Індії та Пакистану практично залишилася незмінною у післявоєнний період. Ці взаємини стояли і продовжують стояти надто близько до державних ідей, що становить ядра цих держав, для того, щоб стосунки наразилися на якісь серйозні зміни. Цікаво, що навіть ООН, який займав ключове місце у міжнародних відносинах, не міг змінити запеклого характеру боротьби.

Цікаво, що розвиток за умов постійної конфронтації вплинув на формування військової доктрини двох держав. Так, військова думка незалежної Індії спочатку розвивалася з урахуванням загрози Пакистану: ескалація напруженості після поділу країни в 1947 р. і неврегульовані територіальні суперечки спричинили війну і створили умови для тривалого протистояння Нью-Делі та Ісламабаду. До початку 2010-х років військова доктрина Індії являла собою не консолідований документ, а компіляцію доктрин окремих видів збройних сил, що регламентують не лише безпосередньо ведення бойових дій, а й питання військового будівництва, матеріально-технічного забезпечення, підготовки особового складу та ін., а також ядерної доктрини. Цьому сприяла, в тому числі, і позиція громадянської влади, яка прагнула зміцнити контроль над міністерством оборони і не допустити зростання впливу військових через певний вакуум довіри, в умовах якого керівництво країни побоювалося посилення військового істеблішменту та свідомо обмежувало його повноваження.

Як зазначає Д. Тулінова, щодо причин конфлікту та можливих шляхів його вирішення думки розходяться. Одні експерти вважають джерелом конфлікту взаємну недовіру та історичні розбіжності, а інші вважають джерелом конфлікту політичну боротьбу за владу та ресурси [2, с. 289]. Індो-Пакистанський конфлікт не обмежується лише Кашміром, а поширюється також на Сіачен і Качч. Ці розбіжності виникають через релігійну та етнічну напруженість між індуїстським і мусульманським населенням, особливо поширену у прикордонних регіонах. Багато експертів вважають, що конфлікт може бути вирішений лише мирним шляхом через діалог і компроміс між двома сторонами [2, с. 290].

На думку іншого українського дослідника С. Кисіль, ситуацію ускладнює залученість в індो-пакистанський конфлікт китайської сторони. Налагодженню відносин між Індією й Пакистаном заважало зближення Китаю з Пакистаном. Інтерес Китаю проявлявся в прагненні отримати доступ до багатих ресурсами

Середньої Азії через розширення торгівлі. Тим самим у Китаї сформувалися свої претензії на частину Кашміру [1, с. 79].

Зазначені вище акценти стану конфлікту вказують на необхідність визначити його основні причини:

1. Періодично виникає протистояння між сикхами, індуїстами та мусульманами. Поділ лише спровокував дану суперечність, і мусульмани, які проживають в Індії, мігрували до Пакистану, а індуїсти та сикхи, які проживають на території Пакистану – до Індії. Переселення індуїстів та мусульман було найбільшою вимушеною масовою міграцією та супроводжувалося військовими зіткненнями. Наслідками подібних дій, за оцінками різних джерел, стала велика кількість жертв від півмільйона до мільйона переселенців.

2. Боротьба за території. Британська влада вважала, що різні князівські держави повинні будуть приєднатися до Пакистану чи Індії, виходячи з їхнього географічного положення. Головним протистоянням у цьому питанні стала боротьба за князівські території: Кашмір (Джамму та Кашмір). Джамму та Кашмір стратегічно розташований між Індією та Пакистаном на північному заході півострова Індостан, також має кордони з Китаєм на сході, з Афганістаном на півночі, штатами Індії Хімачал-Прадеш та Пенджаб на півдні [3].

Кашмір спочатку не мав для країн стратегічного значення, на перший план висувалась ідеологічна та символічна складова. Для Пакистану, а точніше для формування пакистанського народу цей конфлікт був засобом довести і розвинути свою національну ідентичність. Для Індійської сторони Кашмір - форма показати національну єдність всупереч релігійній ворожнечі. Оскільки поразка чи поступка у конфлікті ставлять під загрозу саму державну концепцію чи більше, існуванню держава, зумовив той характер «непримиренної ворожнечі» («enduring rivalry») між двома країнами [4, с. 46].

Сучасний стан конфлікту відрізняється також тим, що Індія та Пакистан переслідують і економічні інтереси, пов'язані зі значними водними та

рекреаційними ресурсами Кашміру. Поки Кашмірська проблема залишається невирішеною, між Індією та Пакистаном зберігається взаємна недовіра, а це стимулює обидві сторони до зміцнення своєї обороноздатності та розвитку ядерних програм. Мирне вирішення Кашмірської проблеми на двосторонній основі може запобігти розповсюдженню ядерної зброї у всьому Південноазійському регіоні. Такий характер конфлікту дозволив Індії стати активним учасником Руху Неприєднання, який кинув виклик Холодній війні загалом. Обидві країни намагалися брати максимум із Холодної війни для себе самих, не даючи біполярному протистоянню втрутитися кардинально в їхнє власне.

Література

1. Кисіль С. Роль Китаю у відносинах Індії та Пакистану. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 2 (10). С. 78-90.
2. Тулінова Д. Індо-Пакистанський конфлікт 1947 р. – наш час. Травневі студії: історія, політологія, міжнародні відносини. Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених. 2 травня 2024 р. ВИПУСК 9. Вінниця: ДНУ ім. В. Стуса, 2024. С. 289-291.
3. Boni F. Sino-Pakistani Relations: Politics, Military and Regional Dynamics. *Journal of Chinese Political Science*. 2020. Vol. 26 (1). https://www.researchgate.net/publication/347253946_Sino-Pakistani_Relations_Politics_Military_and_Regional_Dynamics_Filippo_Boni
4. Kumar S. India and Pakistan: Issues in Foreign Relations. Anmol Publications Pvt. Limited, 2006. 467 p.

DOI: <https://doi.org/10.24195/978-617-7790-55-5-2025-6>

Набока О. В., Черкащенко О. О.

Політика США у корейській державі Чосон під час японсько-китайської війни 1894 – 1895 рр.

Посилення ризику розгортання військового конфлікту на корейському півострові на сучасному етапі обумовлює актуальність вивчення розвитку ранішніх відносин між Корейською державою Чосон та США наприкінці XIX ст.

Наукове видання

**«ІСТОРИЧНА НАУКА В УМОВАХ ВІЙНИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ»**

Збірник матеріалів

Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

м. Одеса, 25 квітня 2025 р.